

Sygn. akt VI U 3518/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lutego 2014 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Milczarek

Protokolant – sekr. sądowy Sylwia Sawicka

po rozpoznaniu w dniu 11 lutego 2014 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: J. F.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 25 października 2013 r., znak: (...)

w sprawie: J. F.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o emeryturę

- 1) zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu J. F. prawo do emerytury od dnia (...)
- 2) stwierdza, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Na oryginale właściwy podpis.

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił powodowi J. F. prawa do emerytury na podstawie art. 184 ust. Z 17.12.98 o emeryturach i rentach z FUS z uwagi na to, że zdaniem organu rentowego powód nie legitymował się wymaganym 15 letnim okresem pracy w szczególnych warunkach. ZUS nie zaliczył powodowi do pracy w szczególnych warunkach okresu pracy od 15.07.1974 r. do 31.03.1992 r. w Przedsiębiorstwie (...) w B. oddział w S., gdyż ubezpieczony za ten okres zatrudnienia nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

W odwołaniu od tej decyzji powód wniósł o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury, bowiem pracował w szczególnych warunkach, w kanałach remontowych naprawiając samochody i powołał na te okoliczności dowód ze świadków. W odpowiedzi na odwołanie pozwany wniósł o jego oddalenie podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżoną decyzję.

Sąd ustalił co następuje:

Ubezpieczony J. F., urodzony (...), po skończeniu służby wojskowej w lipcu w (...)r. zatrudnił się w Przedsiębiorstwie (...) w B. w charakterze mechanika napraw samochodów ciężarowych. Przez cały okres zatrudnienia pracował jako mechanik w hali napraw gdzie znajdowały się kanały, w których wykonywał swoją pracę. Ubezpieczony naprawiał podzespoły podwozia, pneumatyki hamulcowej samochodów ciężarowych, wtryskiwacze i pompy paliwowe, do których napraw miał uprawnienia. W Przedsiębiorstwie było około 100 samochodów. W ostatnim okresie pracy kiedy zaczęła się likwidacja firmy wykonywał także obowiązki spawacza przy okazji wykonywania obowiązków mechanika. Była to stała praca ubezpieczonego w pełnym wymiarze czasu pracy co najmniej 8 godzin dziennie. W okresie od 13.10.1987 r. do 12.04.1988 r. ubezpieczony pracował na kontrakcie na U. jako mechanik napraw samochodów wykonując pracę również wyłącznie w kanałach remontowych. Ubezpieczony nigdy nie korzystał z urlopów bezpłatnych. Ubezpieczony nie otrzymał świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Ubezpieczony złożył wniosek o przyznanie emerytury (...) r.

dowód: umowy o pracę i zmiany angażu oraz umowa o pracę na budowie zagranicznej, świadectwo pracy w aktach osobowych, zeznania świadków J. R. i Z. K., zeznania ubezpieczonego zapis A/V protokołu rozprawy k(...) verte, wniosek w aktach rentowych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów w aktach rentowych w postaci świadectwa pracy i świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach, których prawdziwości strony nie kwestionowały oraz zeznań świadków J. R. i Z. K. i zeznań powoda. Sąd dał wiarę zeznaniom świadków, którzy pracowali razem z powodem w spornym okresie, co dawało podstawy do bezpośredniej obserwacji pracy powoda przez świadków zatrudnionych jako mechanicy.

Zeznania świadków były zgodne i uzupełniały się wzajemnie, tworzyły także z zeznaniami powoda spójną całość i dlatego Sąd dał wiarę zarówno zeznaniom świadka jak i zeznaniom powoda.

Z zeznań świadków i powoda wynika bezspornie, że powód w okresie od 15.07.1974 r. do 31.03.1992 r. w trakcie pracy w Przedsiębiorstwie (...) w B., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, co najmniej 8 godzin dziennie pracował przy naprawie samochodów ciężarowych w kanałach remontowych wykonując prace o których mowa w dziale XIV p. 16 załącznika A do rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.83 w sprawie w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Pozycja 16, działu XIV cyt. załącznika A do prac w szczególnych warunkach zalicza prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych.

Sąd dokonał następnie oceny ustalonego stanu faktycznego w kontekście przepisów art.184 i 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Zgodnie z treścią art. 184. ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32-34, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.(art. 184 ust. 2)

Zgodnie z treścią art.32 ust. 1 cytowanej wyżej ustawy -ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (65 lat dla mężczyzn, 60 lat dla kobiet.) W myśl ustępu 2 art.32 cytowanej ustawy dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ustępie 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Przepisy rozporządzenia wykonawczego Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r, które nadal zachowały swoją moc na warunkach określonych w art. 32 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, mają zastosowanie do wszystkich pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 2 tego rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku, a okresy te stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Niemniej jednak należy wskazać, iż w przypadku, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczeń potwierdzających okresy wykonywania pracy w szczególnych warunkach z przyczyn od siebie niezależnych, art. 472 i 473 k.p.c. umożliwiają ustalenie tych okoliczności w drodze postępowania odwoławczego przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z powołanymi przepisami w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych każdy fakt mający wpływ na prawo do świadczenia lub jego wysokość może być dowodzony wszelkimi środkami, które sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe. Zaliczenie nieudokumentowanych, spornych okresów pracy w szczególnych warunkach do stażu pracy uprawniającego do wcześniejszej emerytury wymaga dowodów niebudzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych. Nie ulega wątpliwości, że w postępowaniu o świadczenie emerytalno-rentowe dopuszczalne jest – jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale z 27 maja 1985 r. (III UZP 5/85, LEX nr14635) – przeprowadzenie przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy z powodu jego likwidacji lub zniszczenia dokumentów dotyczących zatrudnienia.

Okres pracy w warunkach szczególnych można również ustalić w postępowaniu sądowym na podstawie akt osobowych pracownika.

W myśl § 4 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Skoro postępowanie dowodowe potwierdziło fakt pracy powoda w szczególnych warunkach o których mowa w dziale XIV pkt.16 załącznika A do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r., w okresie od 15.07.1974 r, do 31.3.1992 r., a okres ten przekracza wymagany 15 letni okres takiej pracy, biorąc pod uwagę, że organ rentowy nie kwestionował spełnienia przez powoda pozostałych warunków uzyskania prawa do emerytury, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w punkcie 1 wyroku, przyznając prawo do emerytury od dnia spełnienia przez ubezpieczonego warunku wieku.

Na zasadzie art. 118 ust 1 a ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS Sąd Okręgowy orzekł o braku odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji z uwagi na brak świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach oraz konieczność ustalania charakteru pracy ubezpieczonego na podstawie zeznań świadków.

SSO Ewa Milczarek